

τῆς κυρίας Νικολαΐς Α. Μανόρου

Η ΝΗΣΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ

ΥΠΟ

ΙΩΣΗΦ ΠΑΡΤΣ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΕΙΩ ΤΗΣ
ΒΡΕΣΛΑΥΙΑΣ

ἐξελληνισθεῖσα

ὑπὸ

ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΕΤΙΑ

Ἰατροῦ

Ἐκδίδεται δαπάνῃ τοῦ Πετρινδαίου κληροδοτήματος

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

Τυπογραφεῖον Ἰ. Νοχαμετλή

1892

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΟΥΡΙΟΥ

Ἡ παρούσα μετάφρασις ἔσχεν ἱκανὰς περιπετείας μέχρις οὗ περιέλθῃ εἰς τὴν δημοσιότητα. Ἐκπονηθεῖσα παρὰ τοῦ νεαροῦ ἱατροῦ Περικλέους Βέργια, ἡγοράσθη πρὸς ἐκτύπωσιν παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πετριδείου Κληροδοτήματος· ἐν τούτοις, τοῦ μεταφραστοῦ ἀποδημήσαντος εἰς Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἔκκει μετ' ὀλίγον ἀποβιώσαντος, ἡ δημοσίευσίς ἀνεστάλη, μέχρις οὗ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐγένετο ἑναρξίς αὐτῆς, ἐπιστατοῦντος τοῦ Ι. Ρωμανοῦ, γυμνασιάρχου. Ἀλλὰ καὶ τούτου κατὰ τὸν παρελθόντα Μάρτιον ἀποβιώσαντος, ἡ ἐπιστασία τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ ὑπολειπομένου ἑνὸς τρίτου σχεδὸν τοῦ βίου βιβλίου ἀνετέθη τῷ καθηγητῇ Σπυρ. Παπαγεωργίῳ· οὕτω δὲ ἤχθη εἰς πέρας ἡ δημοσίευσίς τοῦ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ὠφελίμου, ἰδίως τοῖς Κερκυραίοις, βιβλίου. Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι ἀμφότεροι οἱ ἐπιστατήσαντες εἰς τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ, ὅ,τε Ι. Ρωμανὸς καὶ Σ. Παπαγεωργίος, οὐδόλως μετέδωλον τὸ καίμενον τοῦ χειρογράφου μεταφραστοῦ Π. Βέργια, ἀλλ' ἀφήκαν τάς τε λέξεις καὶ τὴν φρασεολογίαν ὡς εἶχον ἐν αὐτῷ.

Ἐν Κερκύρᾳ 25 Αὐγούστου 1892

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

μένει κατὰ μέγιστον μέρος ἀκκαλιέργητος. Ἰδίᾳ δ' ἀκμαῖος τῆς μεγάλης κώμης Ἀγ. Μαθιᾶς θὰ ἠδύνατο — καὶ ἄνευ οἰαζθήποτε βλάβης τοῦ ἐπὶ τοῦ ὅρους ἐκτεταμένου εἰ καὶ μεγάλως βλαβέντος δάσους — νὰ καταστήσῃ πολλῶν μᾶλλον προσοδοφόρα τὰ μεγάλα παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὑψωμάτων ἐδάφη αὐτοῦ. Ἐν γένει αἱ κατὰ τὴν χώραν ταύτην κῶμαι ἔχουσιν ὄψιν ἥττον φιλόφρονα καὶ χονδροειδεστέραν τῶν πρὸς Β τοῦ ὅρους τῶν Ἀγ. Δέκα. Πλησιάζομεν καταφανῶς τὸ ἥττον εὐημεροῦν καὶ ἐκπεπολιτισμένον νοτιώτατον τῆς νήσου τμήμα.

Ἡ Λευκίμνη ἄρχεται ἀπὸ τῆς χθαμαλῆς χώρας τῆς λίμνης τῶν Κορισσίων. Κατὰ τὴν ἔρημον ταύτην χώραν, κατὰ τὴν Ν ὑπώρειαν τοῦ ὅρους Ἀγ. Μαθιᾶς ὑψοῦται χαμηλὸς λόφος, ἐφ' οὗ καλῶς διατηρεῖται ἡ ὀκτάγωνος ἐκ τειχῶν στεφάνη μεσαιωνικοῦ πύργου, τοῦ νῦν ἐντελῶς ἐγκαταλελειμμένου Γαρδικίου.

Παράδοσις, ἥς τὴν πηγὴν ἀγνοῶ, ἀποδίδει τὴν οἰκοδόμησιν τούτου τῷ αὐτῷ Δεσπότη τῆς Ἡπείρου, Μιχαὴλ τῷ Β', ὅστις λέγεται ἔτι ἐκτισε καὶ τὸ Ἀγγελόκαστρον.

Ὁ Βενζα μάτην προσεπάθησε ν' ἀνεύρῃ ἐπιγραφὰς ἢ ἄλλον ἐνδιαφέρον λείψανον ἐν τοῖς ἐρείπιοις τοῦ ἐκ τειχῶν δακτυλίου, ὅστις μὴ περιέχων ἄλλην οἰκοδομὴν ἐχρησίμευεν ὡς καταφύγιον τῶν χωρικῶν καὶ τῶν ποιμνίων αὐτῶν κατὰ τοὺς πολεμικοὺς χρόνους. Οἱ περίοικοι τῷ διηγέθησαν ἀνοήτους μύθους περὶ βασιλείας, ἥτις δῆθεν εἶχεν ἐνταῦθα τὴν αὐτὴν αὐτῆς καὶ συχναῖς ἀμαξηλατοῦσα μετέβαινεν εἰς τὴν τανῦν ἀφανισθεῖσαν κώμην Πρινίλα (πρὸς Ν. τῶν Βραγανιωτῶν). Ἡ ἀμαξιτὸς ὁδὸς, ἣν ὑπεδείκνυον πρὸς ἐπικύρωσιν τῆς παραδόσεως αὐτῶν, ἦν ὅλως φαντασιώδης, διότι κατὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀναφερομένην διεύθυνσιν οὐδὲ ἔχνος ἀρχαίας ὁδοῦ ὑπάρχει. Ὁ πύργος χαμηλώτατα κείμενος καὶ ἐντελῶς ὑπὸ τῆς πλησίον Ν κλιτύος τοῦ Ἀγ. Μαθιᾶ δεσποζόμενος ἀπώλεσε πᾶσαν ἀξίαν ἅφ' ἧς ἐγένετο χρήσις πυροβόλων ὀπλῶν.

Τανῦν τὰ μὲν περίχωρα τῆς λίμνης τῶν Κορισσίων εἶνε ἀκατάκητα, ἡ δὲ ὀρεινὴ χώρα τῆς ἄνω Λευκίμνης περικλείει μό-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Φιλολογικὴ προεισαγωγὴ

Α'. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΠΟ ΦΥΣΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ.

I. Ἡ κατασκευὴ τῶν ὁρέων 25

α. ἡ πρὸς Β. ὀρεινὴ χώρα. 28

β. τὸ κεντρικὸν τῆς νήσου τμήμα. 44

γ. ἡ πρὸς Ν. λοφώδης χώρα. 109

Παράρτημα, Περὶ σεισμῶν. 122

II. Τὸ κλίμα 132

Παράρτημα. Περὶ ἐλωδῶν πυρετῶν. 156

Β'. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΥΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ.

I. Ἡ τοποθεσία. 165

II. Αἱ ἀκταὶ. 176

III. Τὸ ἐσωτερικόν. 223

α. Ὅδοι καὶ κῶμαι. 223

β. Ἡ καλλιέργεια τοῦ ἐδάφους. 250

IV. Περὶ τοῦ πληθυσμοῦ. 277

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΕΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΕΘΝ. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΕΘΝ. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Α1.Σ1.0075